

Nepal – eitt tað fátaekasta landið í heiminum

Tað gerst alt meira vanligt, at føroyskir ungdómar fjakka kring knøttin. John Thomsen úr Havn og Halla Poulsen úr Froðba eru á fjakkaraferð úr Nepal til kyrrahavsoyggjar. Henda fyrsta frásøgn teirra er úr Nepal (Av tí at bland var komin í umbrótingina í blaðnum leygardagin, endurprenta vit greinina í fullum líki)

Sum vit sita og blaða gjøgnum dagbókina yvir tær síðstu vikurnar, skilja vit, at tað verður ógvuliga ringt at velja og vraka. Alt hevur verið so spennandi, og vit hava upplivað eina rúgvu. Vit hava verið í Nepal í 3 vikur, og hetta er eitt ógvuliga sermerkt land. Nepal, ið er eitt kongaríki í Himalaya-fjöllunum, liggur norðan fyri India og sunnan fyri Tibet. Landið er merkt av sera høgum fjøllum og sera djúpum dølum. Í norðara parti av landinum liggja tey hægstu fjøllini í heiminum, harav 8 eru yvir 8000 m høg.

Høvuðsstaðurin eitur Katmandu og liggur nökulunda mitt í landinum. Har búa uml. 700.000 fólk, og fólkatalið veksur alsamt. Eitt tað størsta vandamálið

hjá Nepal er júst tann stóri fólkavøksturn. Tað er mett, at í ár 2050 fer fólkatalið at verða trífaldað, og orsøkin til hetta er tann mest sjáldsagða, tá hugsað verður um menningarland: Tað er ongín sosial trygdarskipan, so tey eru noydd at fáa nøgv børn, ið so kunnu taka sær av teimum, tá tey verða gomul. Nepal er eitt sera fátaekt land og fær eina ta hægstu menningarhjálpinu í heiminum. Hetta fátaekradómið sært tú eisini aftur allastaðni. Fólk búa í skúrum, ið vit vanliga høvdu kallað hol í jörðini. Tey ganga í gomlum, skitnum klæðum, og tú hittir alla tíðina børn, ið biðja um pening. Ringt er at siga nei, men tað er umráðandi at gera so, tí annars kunnu börnini fáa ta

Býarmynd í Nepal

fatan, at tað er lættari at biðja enn at brúka tíðina til at fara í skúla og fáa eina útbúgving. Tað eru nøgv sleg av biddarum, og ringt er at skyna millum teir „rottu“ og hinar, t.d. gongur ein „heilagur maður“ runt á Durbar plássinum í Katmandu (eitt stórt torg við templum) og tekur pening fyri at verða avmyndadur. Tað sigst, at hann er ein av teimum ríkastu monnunum í dalinum.

Ferðin byrjaði

Ferð okkara byrjaði í Katmandu, har vit lendu uml. á middegi ein mikudag. Vit høvdu fingið at vita, at tað var ongín trupulleiki at fáa visum á flogvøllinum, men vit gjordust klókari. Fyrst máttu vit standa í kø at veksla - tað tók eitt langt og annað breitt - og síðan aftur at standa í kø fyri at fáa visum stemplað í passíð. Aðrenn vit komu so langt, hoyrdu vit tilvildarliga, at tú skuldi hava mynd av tær sjálvum fyri yvirhøvur at fáa visum. Hetta vistu vit onki um, og høvdu sjálvandi ongín myndir. Ongin møguleiki var at taka myndir á flogvøllinum, so vit vórðu noydd at oyðileggja okkara ungdómskort, ið gevu okkum avsláttur ymsastaðni. Aftaná funnu vit út, at vit bara kundu havt goltið eitt sindur meira, so hevði tað verið í lagi.

Halla og John

Tá vit komu út av flogvøllinum vórðu vit álopin av taxasjaförum, ið allir vildu hava okkum at koma við júst tí og tí bilinum. Hetta kemst av, at teir hava avtalar við hotellini um at fáa ómakslon, „commission“, fyri at koyra ferðafólk hagar. Vit fóru so við einum, ið koyrdi okkum beint til tann dýra partin av Thamel, norðara býarpartin, har vit so vórðu slept inn á eitt hotell, ið var alt ov dýrt til okkum. Vit vórðu tvó verandi her ta fyrstu náttina, tí vit fóru ógvuliga móð av at ferðast.

Gøtarnar í Nepal

Vit fóru í Katmandu í 3 dagar, og bæði fóru samd í, at okkum dámdi ikki so væl har. Vit búðu nú í tí býligara partinum av býnum - í tí víða-gitnu Freakstreet, har allir hippí'arnir hildu til í 60'unum og 70'unum. Nepal er heimskent fyri sín „fria“ hugburð mótevís rúsevnum, hóast hesi eru bannað. Hetta gjordi at hippí'arar streymaðu til landið í Flower Power tíðini. Søgur ganga um, at onkrir av hesum eru aldrin komnir víðari og ganga enn og mala í gøtunum í Katmandu. Vit halda okkum kanska hava sæð onkrar av hesum - men - okkara hugflog eru eisini í ordan.

Tú leggur beinanvegin merki til henda áðurnevnda hugburð, tí tú kanst ikki ganga 100 m eftir gøtuni uttan at verða steðgaður av

onkrum, ið vil selja tær slíkt. Tað er lætt at skilja hví, tí nepalesar halda allir, at tað er einasta orsök til at ferðafólk koma higar, og hetta kann ein ikki siga teir ringar fyri.

Hindutemplið

Tann eina dagin í Katmandu bjóðaði ein ungur maður seg at vera guide hjá okkum, og vit fóru so til gongu móti einum templi, kallað Monkey-temple. Hetta templur var til heiðurs fyri Buddhah, og lá uppi á einum høgum heggi. Vit høvdu roknað við, at her var eitt templur, og onki meir, men tað visti seg, at tað var í veruleikanum ein heil landsbygd inni í templinum. Hetta fóru vit sera bilsin um. Sögan um templið er long og torskild, so hana koma vit ikki inn á, men tað lagnasta vit upplivdu her, var, tað vit fóru inn í eitt hindutemplur. Tað er soleiðis at flestu nepalesar eru hinduistur, men eru stórliga ávirkaðir av Buddhismuni. Tí var tað eisini eitt hindutemplur í hesum „Monkey-temple“, tað var har inni at vit upplivdu hetta lagna; vit sóu/hoyrdu hindumunk-amar biðja, og tað var nakað annað enn har heima. Teir fóru kanska einir tiggju/tolv, og allir høvdu hvør sína trummu og bóðu hvør í sínum lagi. Av hesum stóðst ein infernalskur larmur, ið tyktist alt annað enn virðing fyri einum gudi. Hugsaðu tú um føroyska hugtakið „at sita í andakt“,

so var hetta júst tað óvuga.

Orsøkin til at tað verður nevnt monkeytemple er, at her heldur ein rúgva Rhesusapum til. Tær liva av ruski frá ferðafólkunum.

At rafta er at sigla í gummibát oman eftir eini á við hørðum streymi

Tann fjórða dagin í Katmandu fóru vit tíðliga upp, tí vit skuldu avstað við einum bussi, ið skuldi føra okkum til annað Trisuli. Har skuldu vit so rafta oman eftir, og hetta var eitt satt upplivilsi. Vit fóru seks fólk í bátinum, og eingin hevði roynt hetta fyrr. At rafta er at sigla í gummibát oman eftir eini á við hørðum streymi, leysliga umsett. Fólkini hava eina ár í part, og sita á sjálvum kantinum. Har er einki at halda í, tú skalt sjálvur syrgja fyri at halda javnvágina, annars dettur tú út. Tú fært bjarg-arvest og trygdarhjálpm at verja teg fyri fallinum.

Vit lærði tær fáu kommando'nar, og so byrjaðu vit. Í fyrstani var tað torført at finna javnvágina, men tað lærdu vit skjótt. Aftaná at hava raftað eitt sindur út á seinna partin, koma vit til eitt stað, har streymurin var sera harður. Guidin bað okkum halda fast, og so brustu vit í alduna. Vit komu skeivt fyri, og báturin

